

לפורם

אגף בכיר בחינות

משרד החינוך
מחברת בחינה

המינהל הפדגוגי

לנבחנים ולנבחנות שלום,
נא לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לידי פסילת הבח
הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבו
בכתב או בעל פה.

אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר — ספרים, מחברות, רשימות — פרט ל"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או ב
מוקדמות של המשרד. כמו כן אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מחשבים ניידים. שימוש בחומר עזר שאינו מותר ייביל
הבחינה.

כל חומר עזר שאינו מותר בשימוש, יש למסור למשגיח לפני תחילת הבחינה.
לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות!

הוראות לבחינה

- יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים הפרטים האישיים שלך, ובמדבקות השאלון שקיבלת מודפסים פרטי ו
המיועד לך.
- אם לא קיבלת מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקת הנבחן.
- אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק. מותר לכתוב משני צדי הדף במחברת הבחינה.
- לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה. אין לתלוש או להוסיף דפים. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד ל
טוהר הבחינות.
- אין לכתוב שם בתוך המחברת, משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.
- אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישים הצוינים.

בהצלחה!

<p>17 סמל שאלון 12 رقم النموذج</p> <p>שם השאלון ויחידות לימוד اسم النموذج والوحدات التعليمية</p> <p>הדבק כאן מדבקת שאלון الصق هنا ملصقة نموذج امتحان</p>	<p>21 מועד 18 موعد</p> <p>37 סמל ב"ס 32 رقم المدرسة</p> <p>31 מס' תעודת זהות 23 رقم الهوية</p> <p>הדבק כאן מדבקת נבחן (ללא שם) الصق هنا ملصقة متحَن (بدون اسم)</p>	<p>מדבקות לנבחן ملصقات متحَن</p>
--	--	--------------------------------------

* הוראות בשפה הערבית מעבר לדף

* التعليمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

עברית: הבנה, הבעה ולשון

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית

- א. משך הבחינה: שלוש שעות.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.
- חלק ראשון — הבנה והבעה — 50 נקודות
- פרק א: הבנת הנקרא
פרק ב: כתיבה ממוזגת
- חלק שני — לשון — 50 נקודות
- פרק א: שם המספר, אותיות השימוש ומילות היחס
פרק ב: תחביר
פרק ג: מערכת הצורות
- יש לבחור באחד הפרקים
- סה"כ — 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
- ד. הוראות מיוחדות: 1. יש לקרוא את הטקסטים שבנספח ולענות על השאלות בגוף שאלון זה, לפי ההוראות.
2. לכתובת טיוטה אפשר להשתמש בעמודים האחרונים (24-25) של השאלון.

הנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

חלק ראשון — הבנה והבעה (50 נקודות)

קרא את הטקסטים שבנספח המצורף, וענה על השאלות בפרקים שלפניך.
הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

פרק א: הבנת הנקרא (25 נקודות)

ענה על 2 השאלות 1-3.

1. א. בטקסטים 1 ו-2 מתואר שינוי שחל ביעדים של תנועות הנוער בארץ במהלך השנים.
על פי שני הטקסטים (טקסט 1 וטקסט 2) ציין מה היו היעדים של תנועות הנוער בעבר, ומה הם היעדים של תנועות הנוער מסוף המאה ה-20 עד היום. (6 נקודות)

- ב. כתוב שתי סיבות שהביאו לשינוי ביעדים של תנועות הנוער: סיבה מטקסט 1 וסיבה מטקסט 2. (4 נקודות)

(שים לב: סעיף ג של השאלה בעמוד הבא.)

ג. על אף השינוי ביעדים של תנועות הנוער במהלך השנים, היערכים הבסיסיים של התנועות מראשית התהו לא השתנו.

על פי שלושת הטקסטים שקראת, ציין ערך אחד שנשמר בתנועות הנוער, והסבר כיצד הוא בא לידי ביט (4 נקודות)

---

2. א. בטקסט 3 אפשר לזהות קולות המביעים פקפוק, הסתייגות והטלת ספק בערכה של הפעילות של תנועות ר הבא לכך שתי הוכחות מטקסט 3. (4 נקודות)

ב. הבא מטקסט 3 ציטוט המפרין קולות אלה. (2 נקודות)

---

3. אילו היית מקים תנועת נוער חדשה, איזה ערך היית רוצה להנחיל לחניכים בתנועה? תוכל לבחור בערך שהוזכר בטקסטים שקראת אך בערך אחר החשוב בעיניך. בתשובתך הצג את הערך, ונמק מדוע בחרת בו. (5 נקודות)

/המשך

לא תכתוב בזה המסגרת

לא תכתוב בזה המסגרת

פרק ב: כתיבה ממוזגת (25 נקודות)

ענה על שאלה 4.

4. לקראת פרסומה של חוברת שתעסוק בתנועות הנוער בארץ התבקשת לכתוב סקירה שתשמש מבוא לחוברת. על פי שלושת הטקסטים 1-3 שקראת, כתוב סקירה ותאר בה את מעורבותן של תנועות הנוער בחינוך ובחברה בארץ-ישראל על רקע המציאות המשתנה — מראשית הציונות עד ימינו. הקפד על דרכי מסירה מקובלות ועל אזכור מקורות המידע בגוף הסקירה ובסופה (ביבליוגרפיה). כתוב בהיקף של כ-300 מילים. את הסקירה כתוב בעמודים 4-5 (תוכל להשתמש בעמודים 6-7 לכתוב טיוטה).

Lined writing area consisting of multiple horizontal lines for text entry.

המשך בע

טיוטה

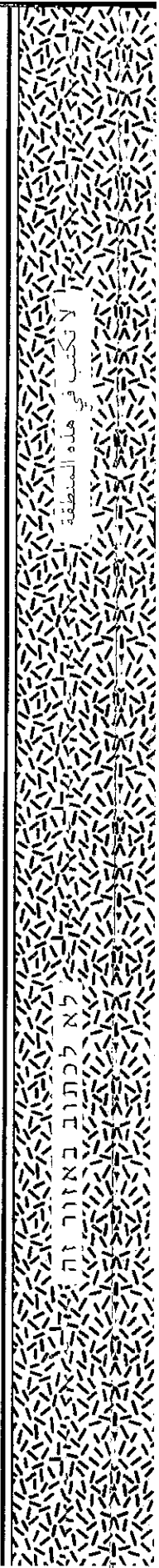

חלק שני – לשון (50 נקודות)

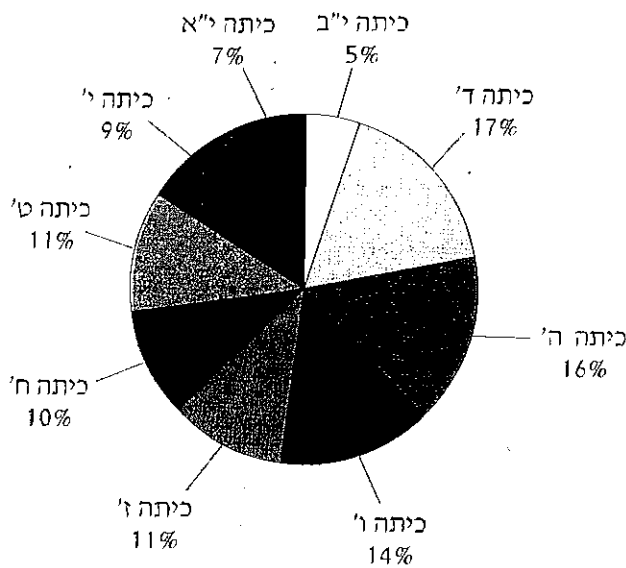
בחלק זה שלושה פרקים. עליך לענות על שני פרקים: על פרק א – חובה, ועל אחד מן הפרקים ב-ג.

פרק א: שם המספר, אותיות השימוש ומילות היחס – חובה (10 נקודות)

בפרק זה ענה על שאלות 5-6.

5. א. עיין בתרשים שלפניך.

התפלגות חניכי תנועות הנוער לפי כיתה (על פי אומדן 2015)

(מתוך ראמ"ה: הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך ומשרד החינוך [פבו תנועות הנוער בישראל. אוהזר מ' <http://cms.education.gov.il>])

ענה על שתי השאלות שלפניך על פי התרשים.

כתוב כל תשובה במשפט שלם, ואת המספרים מן התרשים כתוב במילים.

- כמה אחוזים מכלל חניכי תנועות הנוער בישראל הם תלמידי כיתה ז'?

- כמה אחוזים מכלל חניכי תנועות הנוער בישראל הם תלמידי כיתה י"ב?

(שים לב: סעיפים ב ו'ג של השאלה בעמוד הבא.)

/המשך

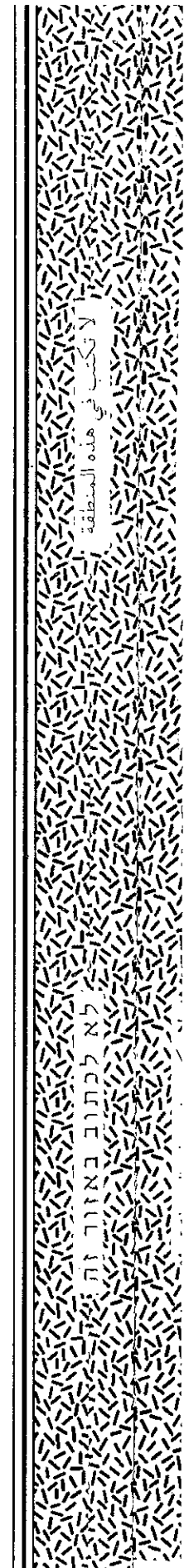
- ב. לפניך משפטים, ובהם מספרים מודגשים. כתוב במילים את המספרים המודגשים (אין צורך לנקד).
- לפי התרשים, שיעור התלמידים המשתתפים בתנועות הנוער בכיתה ד' גדול פי 3 ויותר משיעור התלמידים המשתתפים בתנועות הנוער בכיתה י"ב.
  - בכל קיץ הסוכנות היהודית שולחת מדריכים ל-196 מחנות קיץ בארצות הברית ובקנדה.
  - בנסיעה באוטובוס קראו החניכים בקולי קולות: "המדריך שלנו הוא מספר 1".
  - בשנת 2015 היו 52,967 חניכים ומדריכים בתנועת בני עקיבא.

- ג. במשפט שלפניך הקף את הצורה הנכונה של שם המספר ושל אות השימוש הנלווית אליו.
- מחנה הקיץ של אחת מתנועות הנוער יחל השנה בעשרים וחמשה / עשרים וחמש / עשרים וחמשים ביולי.

6. לפניך קטע מהזמנה למחנה קיץ של אחת מתנועות הנוער. בקטע מודגשות שתי מילות יחס בנטייה, אולם אחת מהן אינה תקינה.

הורי החניכים שלום,
אנו פונים אליכם בבקשה לבוא ולסייע לנו במהלך המחנה. נוכחות ההורים במחנה חשובה ונחוצה. הורים המעוניינים להתנדב יפנו למרכזים ויירשמו אצלם מראש.

מבין מילות היחס המודגשות בקטע הקף את מילת היחס שנטייתה אינה תקינה, וכתוב אותה בצורתה הת

לפניך שני פרקים: פרק ב – תחביר, פרק ג – מערכת הצורות.
בחר בפרק שלמדת: בפרק ב – תחביר **או** בפרק ג – מערכת הצורות.
בפרק שבחרת ענה על השאלות לפי התוראות.

ציין את שם הפרק שבחרת: _____

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על ארבע שאלות.

ענה על ארבע מן השאלות 7-11 (לכל שאלה – 10 נקודות).

שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

7. א. לפניך שלושה משפטים. קרא אותם, וציין לאחר כל משפט את סוגו התחבירי: פשוט, מורכב, איחוי (כ

I. למרות זיקתן של רוב תנועות הנוער למסגרות המפלגתיות של המבוגרים הן שמרו על מעמדן

II. אמנם הם מייצגים תנועות בעלות אופי שונה ואידאולוגיה שונה, אבל יש ביניהם שיתוף והבן

III. אף כי הפיכתה של השפה העברית לשפת ההוראה והדיבור היא פרי המאבק המוצלח של הסו

המורים, הרי היה לבני הנוער חלק נכבד בהצלחה הזאת.

ב. ציין את הקשר הלוגי המשותף לכל המשפטים.

ג. המר את משפט II במשפט מסוג תחבירי אחר שישמור על הקשר הלוגי שבמשפט.

ד. בכל אחד מן המשפטים I-III סמן את החלק שבו מובאת הטענה של הכותב.

ה. ציין את התפקיד התחבירי של כל אחת מן המילים המסומנות בקו במשפטים.

במשפט I: הן _____

במשפט II: הם _____

במשפט III: היא _____ הזאת _____

8. א. לפניך שני משפטים מורכבים, ובכל אחד מהם מילת הקישור "אם" פותחת פסוקית.

I. אם ישאלו את החניכים מה הם הערכים החשובים ביותר בתנועה שהם חברים בה, מה הם י

II. נטע סיוזל: "בעיניי, המדד להצלחה הוא השאלה אם אנחנו מצליחים לגדל אנשים שמגלים

מעורבות חברתית".

(1) במשפט I, תחם את כל הפסוקיות, וציין מעל כל פסוקית שתחמת את תפקידה התחבירי במ

(2) במשפט I, המר את מילת הקישור "אם" במילת הקישור "לו", ושנה את המשפט בהתאם.

(3) במשפט II, תחם רק את הפסוקית הפותחת במילת הקישור "אם", וציין מעליה את תפקידה

במשפט.

(4) משפט II מוסר בדיבור ישיר את דבריה של נטע סיוזל.

כתוב את המשפט מחדש כך שימסור את דבריה של נטע סיוזל במשפט מורכב בעל פסוקית מ

בדיבור עקיף.

ב. לפניך שני משפטים, ובהם שמות פועל.

I. בשנות השמונים התעורר הצורך להחליט מה יהיו היעדים החדשים.

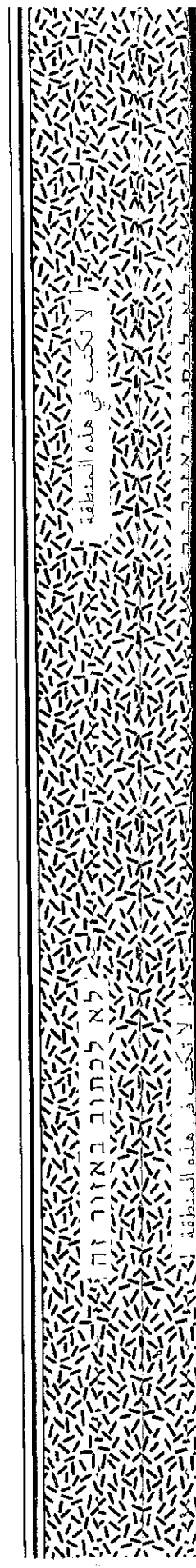
II. בשנות התשעים החלו תנועות הנוער להתגבר על המשבר.

(1) הקף את מספרו של המשפט שבו שם הפועל פותח פסוקית מצומצמת, וציין את תפקידה התו

של הפסוקית המצומצמת במשפט.

(2) ציין את התפקיד התחבירי של שם הפועל במשפט האחר.

/המשך

9. א. לפניך משפט המנוסח במבנה "לא/אין... אלא...".

אנחנו תובעים מן החניכים לא רק חשיבה, אלא גם עשייה.

בניסיון לקצר משפט זה רצה עורך הטקסט לכתוב אותו כך:

אנחנו תובעים מן החניכים חשיבה ועשייה.

הסבר לעורך הטקסט את היתרון שיש לנוסח המקורי של המשפט על פני הנוסח המקוצר.

ב. לפניך משפט נוסף המנוסח במבנה "לא/אין... אלא...".

אין מדובר בארגון שתפקידו להעסיק את הילדים בשעות הפנאי, אלא במסגרת שמחנכת להגשמו

איזה מן המשפטים שלפניך משתמע ממשפט זה? הקף אותו.

- אין מדובר במסגרת שמחנכת להגשמת ערכים.
- מדובר בארגון שתפקידו להעסיק את הילדים בשעות הפנאי.
- מדובר בארגון שתפקידו להעסיק את הילדים בשעות הפנאי ולחנך להגשמת ערכים.
- מדובר במסגרת שמחנכת להגשמת ערכים.

ג. לפניך שני משפטים שיש בהם חלקים כוללים.

I. זכרו כי החברה הארץ-ישראלית הייתה חברה שבה כמעט כל ילד היה עולה חדש או בן לעולי

II. חינוך לערכים מתבטא במעשים, ולא במילים בלבד.

(1) ציין את הקשר הלוגי בין המילים בכל חלק כולל.

הקשר הלוגי בחלק הכולל במשפט I: _____

הקשר הלוגי בחלק הכולל במשפט II: _____

(2) ציין את התפקיד התחבירי של המילים המסומנות בקו במשפטים.

במשפט I: עולה חדש _____

במשפט II: לערכים _____

(3) כתוב את משפט II במבנה "לא/אין... אלא...". שמור על משמעות המשפט המקורי.

10. א. תנועות נוער רבות ניסחו דיברות שמבטאים את ערכיהם.

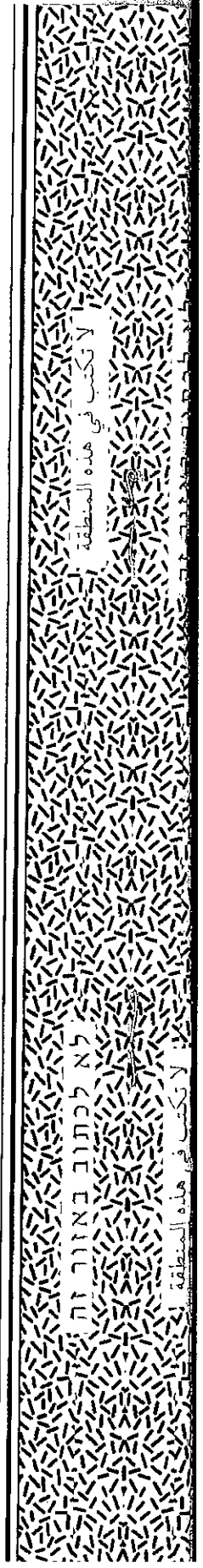
לפניך כמה מן הדיברות של תנועת "הצופים".

- I. הצופה דברו אמת. _____
- II. הצופה איש משמעת. _____
- III. הצופה מגן על החי ועל הצומח. _____
- IV. הצופה אינו נופל ברותו, ובצד לו הוא מצטחק. _____

- (1) • ציין לאחר כל אחד מן המשפטים I-IV, המשמשים דיברות, את הסוג התחבירי של המע פשוט, מורכב, איחוי (מחובר).
- אם יש במשפט חלקים כוללים – ציין זאת.

(2) אחד הדיברות מנוסח במבנה של משפט בעל חלק ייחוד.

- ציין את מספרו. _____
- העתק מן המשפט את חלק הייחוד. _____
- ציין את תפקידו התחבירי של חלק הייחוד במשפט. _____
- כתוב את המשפט במבנה רגיל (בלי חלק ייחוד). _____
- מה היתרון בניסוח הדיבר במבנה של משפט ייחוד על פני ניסוחו במבנה הרגיל? _____

ב. בסיומו של טקסט 2 מוזכרות מילות השיר "שירה, הנוער, שיר עתידנו" שכתב שמואל בס.

לפניך שתי השורות הראשונות של השיר:

שירה, הנוער, שיר עתידנו:

שיר התחדשות, בניין ועלייה.

(1) • המילה "שירה", הפותחת את השיר, היא צורת צינוני (מוארך).

מהו תפקידה התחבירי של המילה "שירה" הפותחת את השיר? _____

• מהו תפקידה התחבירי של המילה "הנוער" המסומנת בקו? _____

(2) שתי השורות הראשונות של השיר רווחות בציבור בגרסה שלפניך:

שירת הנוער שיר עתידנו:

שיר התחדשות, בניין ועלייה.

בגרסה המקורית של השיר (שבראש סעיף ב) המילה הפותחת את השיר היא "שירה", ואילו בגרסה

הרווחת בציבור המילה הפותחת את השיר היא "שירת".

ציין לאיזה חלק דיבור שייכת כל אחת משתי המילים.

• "שירה" (בגרסה המקורית): _____

• "שירת" (בגרסה הרווחת): _____

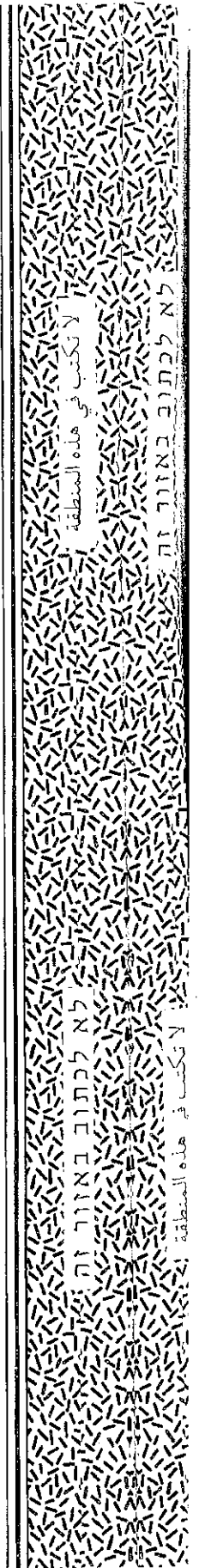
11. א. לפניך קטע שפורסם במרשתת, מיומנו של מדריך באחת מתנועות הנוער. בקטע יש שיבושים אחדים בתחום התחביר.

שלום,
 קוראים לי יהונתן, ואני מדריך של קבוצה בתנועת הנוער אליה אני שייך. השבת היה השבת האחרונה שלי כמדריך, והיא ג'מה לי להסתכל אחורה ולראות מה עברתי עד כה. שאני מסתכל על התקופה הזאת של ההדרכה יחושב על השינוי שהחניכים עברו, אני מבין שאולי לא שיניתי אותם מן הקצה אל הקצה, אבל השפיעתי והטבעתי בהם היתם. כל חניך קיבל את הדחיפה הגדולה ביותר שיכולתי לתת לו בכדי לממש את הפוטנציאל שלו.

השלם את הטבלה שלפניך: העתק מן הקטע שלושה שיבושים בתחום התחביר, הסבר כל אחד מן השיבושים במונחים תחביריים, וכתוב את הנוסח התקין.

הנוסח התקין	הסבר (במונחים תחביריים)	השיבוש
		1
		2
		3

(שים לב: סעיף ב של השאלה בעמוד הבא.)

ב. (1) לפניך משפט דרמשמעי.

אתמול הגיעה הקבוצה מרמת גן.

- הקף את הצירוף שיוצר את הדרמשמעות במשפט.
- את הצירוף שיוצר את הדרמשמעות במשפט אפשר לנתח בשני תפקידים תחביריים שונים. ציין את שני התפקידים התחביריים השונים של הצירוף.

(2) לעתים משפטים דרמשמעיים מובנים באופן חדמשמעי כשהם נטועים בתוך הקשר. כלומר, ההקע

להבנת המשפטים באופן חדמשמעי.

לפניך שני משפטים דרמשמעיים.

I. בחירת יושב ראש מועצת תנועות הנוער הפתיעה אותנו.

II. למדריך אסור להרביץ.

בחר באחד מן המשפטים הדרמשמעיים I-II, וכתוב קטע קצר (שניים-שלושה משפטים) שבו תש

המשפט הדרמשמעי שבחרת כפי שהוא, ובזכות ההקשר תעלה מן המשפט משמעות אחת ברורה.

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על ארבע שאלות.

ענה על ארבע מן השאלות 12-16 (לכל שאלה 10 נקודות).

שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

12. לפניך משפט וקטע קצר על פי הטקסטים, ובהם מילים מודגשות.

- בעבר השתת החינוך בארץ על ערכים כגון טובת הכלל והחברה, אולם כיום החברה הישראלית מן על הישגים אישיים.
- ההגשמה בקיבוץ אינה יכולה להחשב עוד ליעד עיקרי. כיום תנועות הנוער מערבות בעשייה והציבורית, והן מסגרת לשיתוף ערכי על פי ערכי מגלת העצמאות וצרכי השעה של מדינת דומה שמושימתן של תנועות הנוער היא להוכיח בכל פעם מחדש כי הולמות אותן מילות השינוי הנוער, שיר עתידנו.

א. ציין את השורש ואת הבניין של כל אחד מן הפעלים שלפניך.

_____	שורש:	השתת	בניין:	_____
_____	שורש:	מתגמלת	בניין:	_____
_____	שורש:	מערבות	בניין:	_____
_____	שורש:	להוכיח	בניין:	_____
_____	שורש:	הולמות	בניין:	_____

ב. ציין את הבניין של שם הפועל להחשב שבקטע.

ג. מהי צורת העתיד של הפועל דומה שבקטע? הקף את התשובה הנכונה.

ידמה ידמה ידם ידמה

ד. בקטע מודגשים השמות עשייה, שיתוף, מגלה, מדינה

(1) מבין השמות האלה הקף רק את השמות שנגזרו מגזרת ע"ו/י.

(2) ציין את השורש של כל אחד מן השמות האחרים.

ה. תנועות הנוער הן מסגרת לשיתוף ערכי על פי ערכי מגילת העצמאות.

מבין שתי המילים המודגשות הקף את המילה שיש בה צורת גזירה, וציין את משמעותו.

המשך

لا تكتب في هذه المنطقة

13. א. (1) לפניך שני משפטים, ובכל משפט מילה מודגשת.

ציין לאחר כל משפט את חלק הדיבור ואת השורש של המילה המודגשת בו.

• כל חניך יגיע לפעולה בזמן. חלק הדיבור: _____ השורש: _____

• חינוך לעבודה עצמית המושתתת על יגיע כפיים של היחיד היה חידוש בולט.

חלק הדיבור: _____ השורש: _____

(2) לפניך רשימת מילים.

יגע, יגע, יגע, יגע, יגע

מיון את המילים בטבלה שלפניך.

מילים שהשורש שלהן זהה לשורש של המילה יגיע	מילים שהשורש שלהן זהה לשורש של המילה יגע

ב. לפניך משפטים, ובהם מילים מודגשות.

• ססמת הצופים היא "היה נכון!" _____

• אדם זה כן במעשיו ובדבריו. _____

• "האם יש בכוחן של תנועות הנוער לכוון סולידריות חברתית?" _____

• המורה לחינוך גופני מכריז לפני כל ריצה: "למקומות, הכון, רוץ!" _____

(1) ציין את השורש המשותף לכל המילים המודגשות. _____

(2) ציין לאחר כל משפט את הבניין של המילה המודגשת בו.

ג. לפניך משפטים ובהם פעלים מודגשים. כל פועל מודגש מובא בשתי צורות: בצורה תקינה ובצורה שאינ

• כוחן החברתי של התנועות התבטא / התבטא בפעילותן להשגת היעדים הלאומיים והחבו

• סיזל: "אנחנו מסרבים לקבל את התפיסה שמאחר שהכול מבבל / מבבל, אי אפשר להו על שום נושא."

• אברקי: "בעיני הערך המוסף שתנועות הנוער מציעה / מציעה הוא התנסות בעולם המבוגר

(1) מבין הפעלים המודגשים הקף את צורות הפועל התקינות בלבד.

(2) בחר בפועל אחד שהקפת, ונמק מדוע הוא הצורה התקינה. _____

14. א. לפניך קטע, יעל פי טקסט 1.

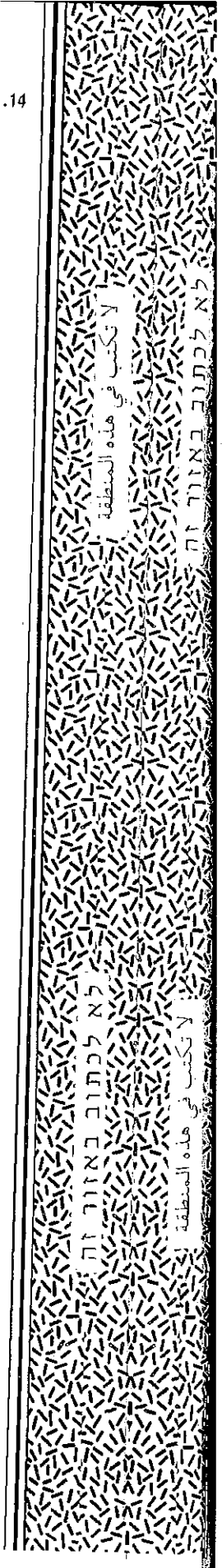
תנועות הנוער חתרו לכינונו של עולם שבו גם השכבות החלשות בחברה יזכו לדיוור ולתזונה הולמי ולשיהותי חינוך טובים ומתקדמים. תנועות הנוער דגלו ברעיון התקומה הלאומית ופעלו להעלא המוני עולים לארץ. כל התנועות היו אמונות על השתלבות תניכיהן במערך ההגנה על חיי היהודי תנועות הנוער היו מסגרת של חינוך מודרני לערכים השואב השראה מתורות של תיקון עולם בי האדם. תנועת הנוער בארץ הייתה מסגרת שאפשרה הזדהות עם ערכי החברה. היא אפשרה את הכו שבילי הארץ באמצעות טיולי הליכה בשבילים ובעמקים ושילוב של לימוד והנאה. תרומתן של תנועות הנוער באה לידי ביטוי בהיבט נוסף -- פיתוח התרבות העברית המודרני תנועות הנוער השפיעו על השירה והריקוד העממיים וסייעו בהפצת השפה העברית ובהפיכתה לש הוראה בבתי הספר בארץ.

העתק מן הקטע לטבלה שלפניך המישה שמות פעולה מבניין הפעיל, וציין את השורש של כל שם פינו

שם פעולה מבניין הפעיל	השורש
1	
2	
3	
4	
5	

ב. לפניך הכותרת של טקסט 3 ובה הודגשה המילה "בניין", הכתובה בה פעמיים.
 "תנועות הנוער: בניין חברה או בניין למשחקי חברה?"
 לאחת מן המילים המודגשות יש משמעות של שם פעולה.
 המר אותה בשם פעולה מאותו השורש וכתוב מחדש את הכותרת.

(שים לב: סעיף ג של השאלה בעמוד הבא.)

ג. לפניך ארבעה משפטים, ובכל משפט פועל מודגש.

- התנועה **חִרְתָּה** על דגלה יעדים לאומיים וחברתיים.
- המציאות **הִשְׁתַּנְּתָה**.
- התנועה **עָנְתָה** על צורכי השעה.
- ההנהגה הפוליטית לא **כִּפְתָה** את תפיסת עולמה על התנועה.

(1) מבין הפעלים המודגשים העתק את הפועל היוצא דופן מבחינת **הגזרה**, וציין את **גזרתו**.

הפועל היוצא דופן: _____

הגזרה שלו: _____

(2) ציין את הגזרה **המשונתפת** לשאר הפעלים. _____

(3) ציין את שם הפעולה של הפועל **כִּפְתָה** המודגש במשפט האחרון. _____

לפניך משפטים ובהם מילים מודגשות.

15. א.

- תנועות הנוער הארץ-ישראליות היו ברובן תולדה של תנועו שקמו בעקבות ההתעוררות של בני הנוער בארצות שבהן צמר הזו עמדה התביעה לזכותו של הנוער לקבוע את גורלו בעצמו.
- תנועות הנוער הושפעו מתורות של תקון עולם בידי אדם.
- בשנות השמונים נוצר צורך לתור אחר יעדים חדשים.

מבין המילים המודגשות העתק את המילים שבהן האות תי"ו אינה שורשי שהעתקת.

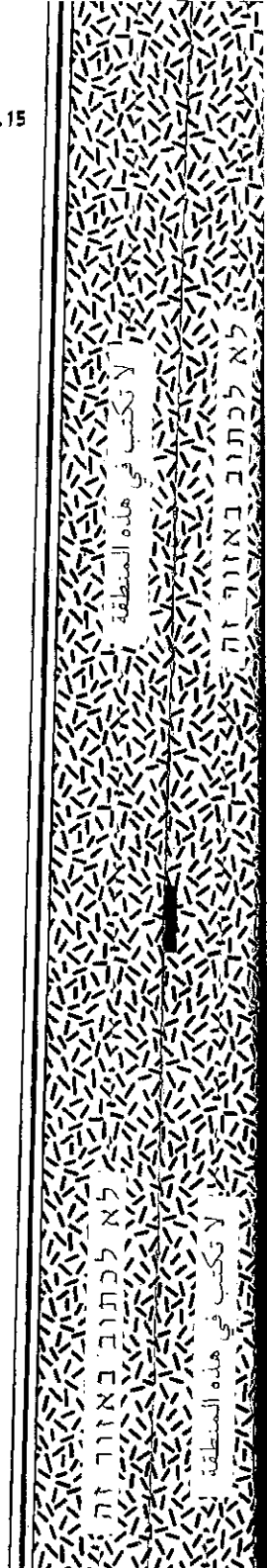

ב.

בטקסט 1 נכתב: "תנועות הנוער תרמו לעיצוב סגנון הלבוש הישראלי". ברוח זו, לפניך משפטים שבהם פועלי לבוש. בעברית לובשים בגדים, ואז פושטים או מסירים אותם. את הכובע חובשים, כפפות עוטים, ותכשיטים עונדים או עודים את הנעליים נועלים, ואז חולצים או משילים אותן. כתב שמים על הראש.

- (1) • הקף את שני הפעלים שאינם מבניין קל.
  - ציין את הבניין המשותף להם.
  - כתוב את השורש של כל אחד מן הפעלים שהקפת.
- (2) • כתוב את שם הפועל של הפועל עוטים.
- (3) • כתוב את שם הפועל של הפועל שמים.
- (4) • ילדים קטנים יוצרים לעתים פועלי לבוש, למשל: למעל מעיל, ו

16. א. לפניך קטע ובו מילים מודגשות.

בְּרֵאיוֹן שֶהתפרסם בַּבְּטָאוֹן של אחת מתנועות הנוער אמר אחד הרכזים: "בתנועה שלנו נִסְיוֹן להגדיר מהו טוב ומהורע. בפעולות בתנועה אנו עוֹסְקִים בהקניית ירכים חשובים כמו הִשְׁוִיּוֹן, המאבק בגזענות ועידוד דיאלוג". גם בַּעֲלוֹן של התנועה נכתבו דברים דומים, והוּ הִתְרוֹן של ההשתתפות בתנועת הנוער על פני פעילויות אחרות.

- (1) מבין המילים המודגשות הקף את המילה שנוצרה בדרך של בסיס וצורן סופי.
- (2) ציין את משמעות הצורן הסופי במילה שהקפת. _____
- (3) מייך בטבלה שלפניך את שאר המילים לשתי קבוצות על פי המשקל.

--	--

(4) בקטע יש מילה השאולה מלעז.

העתק את המילה. _____

כתוב למילה חלופה עברית. _____

(שים לב: סעיף ב של השאלה בעמוד הבא.)

בטקסט 1 נכתב: "תנועות אלה חתרו אפוא לכינונו של עולם שבו גם תושבי **פריפריה** [...] יזכו לדיור והולמים".

האקדמיה ללשון העברית פנתה לציבור בבקשה לסייע לה במציאת חלופה עברית למילה הלועזית **פריפריה** אחת ההצעות הייתה המילה **שולָה**. הצעה זו עוררה זעם בציבור, ראה הכותרת שלפניך.

שולָה; פריפריה: בלועזית:

באקדמיה ללשון עברית הישנו חלופה עברית למילה פריפריה - והמליצו על "שולה", שגזרת מהמילה שוליים - ברשויות זועמים: "אנחנו שוליים? זו הצעה מגונה"

(על פי ynet - ידיעות אחרונות [23/6/16]. אוהד מריל.co.il)

(1) הסבר מדוע התעורר זעם בציבור על ההצעה "שולה" כחלופה למילה "פריפריה".

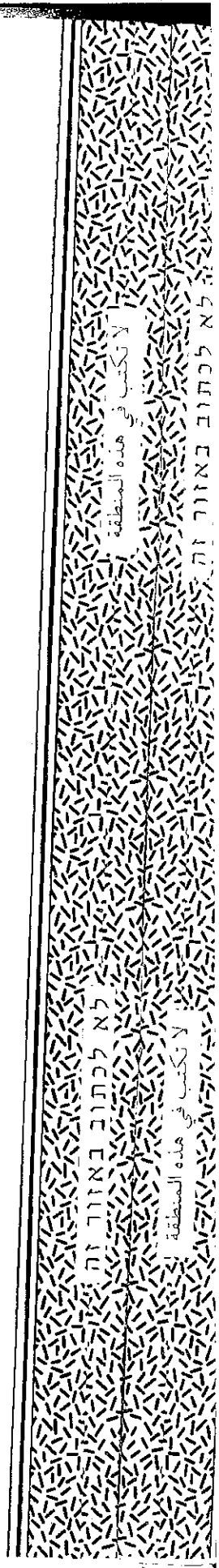
(2) בטבלה שלפניך מובאות הצעות נוספות למילה "פריפריה", והן ממוינות לקבוצות על פי השורשי ציין בטבלה שלפניך את השורש של כל קבוצת מילים.

המילים	הקף	סובָּבָה	מעטפת	צדוּדָה	מרחקה
	הקפיה	סבָּה	עוטפה	מצד	רחוקית
	מקף	סבונָבָה	מעטף		מרחקת
	הקפה	סבָּבָה	עוטף		
	מקפת				
השורש					

(3) מבין המילים בטבלה העתק מילה אחת שנוצרה בדרך של שורש ומשקל ומשמעות המשקל ו/בהמו

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או למסרם אלא ברשות משרד החינוך

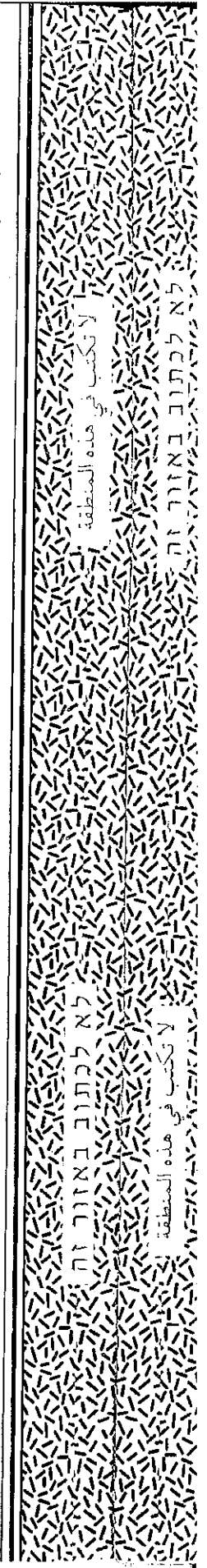

טיוטה

Lined writing area consisting of approximately 25 horizontal lines for notes.

טיוטה

Lined writing area for the student's response.

מדבקת משגיח

ملصقة مراقب

"אתך בכל מקום, גם בגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"
"معك في كل مكان، وفي الجروت أيضًا.
بالتجّاح، مجلس الطّلاب والشّبيبة القطريّ"